

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชนใน ตำบลบุดี อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

Factors Affecting the Success of Applying the Sufficiency Economy Philosophy to Develop Communities in Budi, Mueang, Yala Province

พะห์มาน เตมะ^{1*}, มุฮิบบัน เลาะแบหอ¹, แวฮัสมีน สือนอยายา¹ และอิทธิชัย สีด้า²

Fahman Terma^{1*}, Muhibban Lohbaeho¹, Waehasmin Suenoyaya¹ and Itthichai Seedam²

¹ นักศึกษาปริญญาตรี, หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

¹ Bachelor student, Public Administration Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Yala Rajabhat University

² อาจารย์ ดร., หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

² Lecturer Dr., Public Administration Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Yala Rajabhat University

*Corresponding author, E-mail: 406307024@yru.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชนในตำบลบุดี อำเภอเมือง จังหวัดยะลา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชนในตำบลบุดี 2) เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชนในตำบลบุดี 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชนในตำบลบุดี ให้ประสบความสำเร็จ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนในชุมชน ตำบลบุดี อำเภอเมือง จังหวัดยะลา จำนวนทั้งสิ้น 397 คน ได้มาจากการหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ Taro Yamane และใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการทดสอบสมมติฐานใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย

จากการศึกษาพบว่า 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชนอยู่ในระดับสูง โดยด้านเงื่อนไขความรู้อยู่ในลำดับสูงสุด ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีอยู่ในลำดับที่สอง ด้านเงื่อนไขคุณธรรมอยู่ในลำดับที่สาม ด้านความมีเหตุผลอยู่ในลำดับที่สี่ และด้านความพอประมาณอยู่ในลำดับสุดท้าย 2) ความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชนอยู่

ในระดับสูง โดยด้านจิตใจและสังคมอยู่ในลำดับสูงสุด ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่ในลำดับที่สอง ด้านเศรษฐกิจอยู่ในลำดับที่สาม และด้านการเรียนรู้อยู่ในลำดับสุดท้าย 3) การทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชน ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชน

คำสำคัญ: ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ,หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง,การพัฒนาชุมชน

Abstract

This research study on Factors Affecting the Success of Applying the Sufficiency Economy Philosophy to Develop Communities in Budi, Mueang, Yala Province, the objectives are 1) study the level of factors affecting success in applying the Sufficiency Economy Philosophy to develop communities in Budi Sub district. 2) To study the level of success in applying the Sufficiency Economy Philosophy to develop communities in Budi Sub district. 3) To suggest guidelines for applying the Sufficiency Economy Philosophy to develop communities in Budi Sub district to be successful. The sample group used in this study was the people in Budi Sub District, Muang, Yala, a total of 397 people were obtained by defining the number of samples according to Taro Yamane's formula and using stratified random sampling. The research tools were questionnaires and interviews, the statistics used to analyze the data were descriptive statistics such as percentage, frequency, arithmetic mean, standard deviation, The research tools were questionnaires and interviews, the statistics used to analyze the data were descriptive statistics including percentage, frequency, arithmetic mean, standard deviation, Simple Regression Analysis was used for hypothesis testing.

The study found that 1) the factors affecting the success of applying the Sufficiency Economy Philosophy for community development were at a high level. In terms of knowledge conditions, it was in the highest level, the second level was self-immunity, the third level was morality, the fourth level was reasonableness, and the last level was moderation. 2) The success in applying the Sufficiency Economy Philosophy for community development was at a high level, with the mental and social aspects was the highest level, the natural resources and environment was the second level, the economy was the third level, and the learning was the last level. 3) The hypothesis testing found that the factors affecting the success in applying the sufficiency economy philosophy for community

development affected the success in applying the sufficiency economy philosophy for community development.

Keywords: Factors Affecting Success, Sufficiency Economy Philosophy, Community Development

บทนำ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้พระราชทานแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และได้พระราชทานความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงว่าเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงการดำรงชีวิตของประชาชนในทุกๆระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและการบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสายกลางความพอเพียงโดยเฉพาะการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจเพื่อให้เท่าทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียงหมายถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีสำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียรมีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี ทรงให้ความสำคัญการพัฒนาที่สมดุล มีการพัฒนาเป็นลำดับขั้น เริ่มด้วยการสร้างพื้นฐานให้มีความเข้มแข็งในด้านความพออยู่พอกิน การพัฒนาสุขภาพอนามัย การปรับปรุงสิ่งแวดล้อม และการพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่จะสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าในระดับที่สูงขึ้นต่อไป นอกจากนี้ปรัชญาฯยังให้หลักการพัฒนาที่เน้นองค์รวมโดยมุ่งความสุขของบุคคล ทั้งด้านวัตถุ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม โดยไม่ปฏิเสธกระแสโลกาภิวัตน์ แต่ชี้ให้เห็นความรู้เท่าทันผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก โดยอาศัยความรอบรู้รอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน (คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง, สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2542)

หลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบไปด้วย 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ดังนี้ ห่วงที่ 1 คือพอประมาณ ห่วงที่ 2 คือ มีเหตุผล และ ห่วงที่ 3 คือ มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง เงื่อนไขที่ 1 เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขที่ 2 เงื่อนไขคุณธรรม ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว (โครงการเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่, 2555)

ทั้งนี้ ประเทศไทยยังคงมีปัญหาเชิงโครงสร้างของระบบเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการประเทศที่ยังขาดสมดุล การพัฒนาดังกล่าวจึงยังไม่สอดคล้องเป็นไปตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเท่าที่ควร เศรษฐกิจของประเทศยังพึ่งพาภายนอก และยังไม่เข้มแข็งพอที่จะมีภูมิคุ้มกันต่อภาวะความผันผวนจากกระแสโลกาภิวัตน์ ยังมีปัญหาความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้และผลประโยชน์จากการพัฒนาภูมิคุ้มกันของสังคมไทยลดลงจากกระแสบริโภคนิยม ดังนั้น

ทำให้ตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ในปี พุทธศักราช 2545 จนถึงฉบับปัจจุบัน คือฉบับที่ 13 ในปี พุทธศักราช 2566 ยังคงนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวปฏิบัติ ควบคู่กับการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวม เพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศที่สมดุล เป็นธรรม และยั่งยืนในที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565)

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงล้วนมีความสำคัญกับการพัฒนาในส่วนต่าง ๆ ไม่ว่าจะการพัฒนาทางสังคม การพัฒนาทางเศรษฐกิจและการพัฒนาชุมชน โดยจะเห็นได้ว่าการพัฒนา ทางสังคม เศรษฐกิจพอเพียงให้ความสำคัญกับการรวมกลุ่มของสมาชิกชุมชน เมื่อองค์กรสมาชิกชุมชน ได้รับการพัฒนาให้เข้มแข็งและมีเครือข่ายที่กว้างขวางมากขึ้นแล้วเกษตรกรทั้งหมด ในชุมชนก็จะได้รับการดูแลให้มีรายได้ที่เพิ่มขึ้นรวมทั้งได้รับการแก้ไขปัญหาในทุก ๆ ด้านเมื่อเป็นเช่นนี้เศรษฐกิจโดยรวมของประเทศก็จะเติบโตอย่างมีเสถียรภาพ

ดังนั้น แนวทางในการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งและสามารถ“พึ่งตนเอง”ได้อย่างยั่งยืนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น โดยกรมการพัฒนาชุมชน ได้กำหนดเป้าหมายออกเป็น 3 ระดับ คือ 1) ในระดับครัวเรือน ส่งเสริมให้ครัวเรือนดำรงชีวิตและประกอบอาชีพ 2) ระดับกลุ่มหรือเครือข่ายเศรษฐกิจ การผลิตสินค้าหรือมาตรฐานผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม 3) ระดับหมู่บ้าน/ชุมชน ควรมีการดำเนินกิจกรรมเพื่อการพึ่งตนเอง (กรมการพัฒนาชุมชน, 2551)

การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ย่อมมีผลทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น และปัจจุบัน“คุณภาพชีวิต”ได้รับการกำหนดให้เป็นเป้าหมายสูงสุดในการพัฒนาประเทศดังนั้น เป้าหมายทุกด้าน ล้วนมุ่งไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีของมนุษย์ในสังคมคุณภาพชีวิตเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อบุคคลและสังคม เป็นสิ่งที่มนุษย์สามารถกำหนดและสร้างเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อให้มีระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นมาได้ และเพื่อทำให้การพัฒนาตนเองและสังคมไปสู่เป้าหมายที่ปรารถนา (กรมการพัฒนาชุมชน, 2551)

ในชุมชนตำบลบุดี อำเภอเมือง จังหวัดยะลา เป็นชุมชนที่มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชนเพื่อให้เกิดความสมดุลท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง โดยยึดหลักทางสายกลาง มีความพอเพียง พอประมาณ มีเหตุผลและมีระบบภูมิคุ้มกันต่อผลกระทบอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชนว่ามีปัจจัยใดบ้าง ที่ทำให้การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชนแล้วจะทำให้ประสบผลสำเร็จ และระดับความสำเร็จอยู่ในระดับใดรวมถึงการศึกษาปัญหา และอุปสรรคในการนำเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชนว่ามีอะไรบ้าง และสุดท้ายแล้วงานวิจัยชิ้นนี้จะได้นำซึ่งข้อเสนอแนะในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชนสำหรับชุมชนอื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชนในตำบลบุตี อำเภอมือง จังหวัดยะลา
2. เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชนในตำบลบุตี อำเภอมือง จังหวัดยะลา
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชนในตำบลบุตี อำเภอมือง จังหวัดยะลาให้ประสบความสำเร็จ

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้พระราชทานแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และได้พระราชทานความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงว่าเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงการดำรงชีวิตของประชาชนในทุกๆระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและการบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสายกลางความพอเพียงโดยเฉพาะการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจเพื่อให้เท่าทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียงหมายถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีสำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียรมีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคมสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี ทรงให้ความสำคัญการพัฒนาที่สมดุล มีการพัฒนาเป็นลำดับขั้น เริ่มด้วยการสร้างพื้นฐานให้มีความเข้มแข็งในด้านความพออยู่พอกิน การพัฒนาสุขภาพอนามัย การปรับปรุงสิ่งแวดล้อม และการพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่จะสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าในระดับที่สูงขึ้นไป นอกจากนี้ปรัชญาฯยังให้หลักการพัฒนาที่เน้นองค์รวมโดยมุ่งความสุขของบุคคล ทั้งด้านวัตถุ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม โดยไม่ปฏิเสธกระแสโลกาภิวัตน์ แต่ชี้ให้มีความรู้เท่าทันผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก โดยอาศัยความรู้ รอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอนผนวกด้วยการเสริมสร้างจิตสำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต มีสติปัญญาและความพร้อมที่จะรับความผันผวนของการเปลี่ยนแปลง (คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง, สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2542)

หลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีองค์ประกอบหลักการตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงประกอบไปด้วย 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ดังนี้

ห่วงที่ 1 คือ พอประมาณ หมายถึง พอประมาณในทุกอย่าง ความพอดีไม่มากหรือน้อยจนเกินไปโดยต้องไม่เบียดเบียนตนเอง หรือผู้อื่นให้เดือดร้อน

ห่วงที่ 2 คือ มีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

ห่วงที่ 3 คือ มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

เงื่อนไขที่ 1 เงื่อนไขความรู้ คือ มีความรอบรู้เกี่ยวกับ วิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นตอนปฏิบัติ

เงื่อนไขที่ 2 เงื่อนไขคุณธรรม คือ มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น คือ การพัฒนาที่ ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้และคุณธรรมในการประกอบการวางแผน การตัดสินใจและการ (โครงการเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่, 2555)

ดังจะเห็นภาพรวมของคำนิยาม 5 ที่มี 3 คุณลักษณะ ควบคู่ไปกับ 2 เงื่อนไข ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข
ที่มา : โครงการเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่, 2555

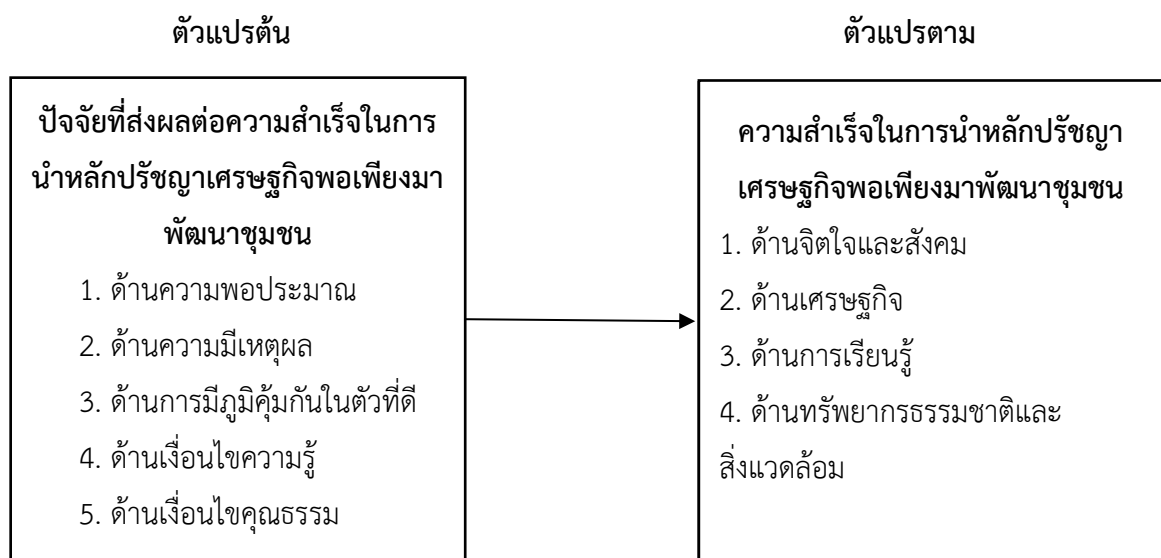

การพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งและสามารถ“พึ่งตนเอง”ได้อย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น โดยกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย มีแนวคิดในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้นจำแนกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านจิตใจและสังคม มีจิตใจเข้มแข็ง มีจิตสำนึกที่ดี เอื้ออาทร เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว มีความสามัคคีและความร่วมมือ สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัวและชุมชน
2. ด้านเศรษฐกิจ ไม่ใช้จ่ายเกินตัว ไม่ลงทุนเกินขนาด คิด และวางแผนอย่างรอบคอบ มีภูมิคุ้มกัน ไม่เสี่ยงเกินไป ลดรายจ่ายสร้างรายได้ มีกิจกรรมออมที่หลากหลาย และมีวิสาหกิจชุมชน
3. ด้านการเรียนรู้ ค้นหาและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชน รู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อม พัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้าน สร้างเครือข่ายภาคีการพัฒนาและปฏิบัติตามหลักการพึ่งตนเอง
4. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รู้จักใช้และจัดการอย่างฉลาดและรอบคอบ ฟื้นฟูทรัพยากรเพื่อให้เกิดความยั่งยืน มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีการใช้พลังงานทดแทนและมีการสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมการพัฒนาชุมชน, สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน, 2562)

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชน มีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) โดยการวิจัยเชิงปริมาณมีเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม เพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จและความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชน และการวิจัยเชิงคุณภาพมีเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ใช้การศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จและความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชน และการสัมภาษณ์เชิงลึกกับประชาชนในชุมชน ตำบลบุตี อำเภอเมือง จังหวัดยะลา เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ส่งผลดีต่อครอบครัวและชุมชนอย่างไร

2. กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนในชุมชน ตำบลบุตี อำเภอเมือง จังหวัดยะลา จำนวนทั้งสิ้น 397 คน โดยใช้วิธีการหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสูตร ของ Taro Yamane และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ

แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งได้ทั้งหมด 3 ส่วน ซึ่งประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชน และ ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชน โดยคำถาม ส่วนที่ 2 และ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็น โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตามวิธีของ ลิเกิร์ต (Likert Scale) ผู้วิจัยจึงได้กำหนดมาตราส่วนประมาณค่าของแบบสอบถามเป็น 5 ลำดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง มีความคิดเห็นน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง มีความคิดเห็นน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง มีความคิดเห็นปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง มีความคิดเห็นมาก

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นมากที่สุด

4. การทดสอบเครื่องมือ ผู้วิจัยมีวิธีการทดสอบเครื่องมือ ดังนี้

4.1 แบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และ ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบแก้ไขเพื่อความถูกต้องและตรงตามเนื้อหา (Content validity) นำแบบสอบถาม ไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อหาความเชื่อมั่นกับประชากร ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมา คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) โดย ครอนบาค ซึ่งได้ค่า ดังนี้ ด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชน มีค่า สัมประสิทธิ์แอลฟา $\alpha = .941$ ด้านความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชน มีค่า สัมประสิทธิ์แอลฟา $\alpha = .904$ ซึ่งถือว่ามีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูงทั้ง 2 ด้าน

4.2 แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำข้อคำถามในการสัมภาษณ์เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อทำการตรวจสอบหาความเที่ยงตรงของเนื้อหาและความเที่ยงตรงของแบบสัมภาษณ์และปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งก่อนนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติ ดังนี้ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการทดสอบสมมติฐานใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) สำหรับค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชน ผลการวิจัยมีดังนี้

1 ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชน
ตารางที่ 1 ผลการวิจัยระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านความพอประมาณ	3.85	.565	สูง
ด้านความมีเหตุผล	3.90	.573	สูง
ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	4.00	.501	สูง
ด้านเงื่อนไขความรู้	4.04	.498	สูง
ด้านเงื่อนไขคุณธรรม	3.97	.580	สูง
ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชนรวมทุกด้าน	3.95	.489	สูง

จากตารางที่ 1 ผลการวิจัยระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชน พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชนอยู่ในระดับสูง โดยมีค่า \bar{X} เท่ากับ 3.95 และค่า S.D. เท่ากับ .489 โดยด้านเงื่อนไขความรู้ อยู่ในลำดับสูงสุด โดยมีค่า \bar{X} เท่ากับ 4.04 และค่า S.D. เท่ากับ .498 ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี อยู่ในลำดับที่สอง โดยมีค่า \bar{X} เท่ากับ 4.00 และค่า S.D. เท่ากับ .501 ด้านเงื่อนไขคุณธรรม อยู่ในลำดับที่สาม โดยมีค่า \bar{X} เท่ากับ 3.97 และค่า S.D. เท่ากับ .580 ด้านความมีเหตุผล อยู่ในลำดับที่สี่ โดยมีค่า

\bar{X} เท่ากับ 3.90 และค่า S.D. เท่ากับ .573 และด้านความพอประมาณ อยู่ในลำดับสุดท้าย โดยมีค่า \bar{X} เท่ากับ 3.85 และค่า S.D. เท่ากับ .565 เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน

2 ระดับความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชน

ตารางที่ 2 ผลการวิจัยระดับความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชน

ความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านจิตใจและสังคม	4.01	.507	สูง
ด้านเศรษฐกิจ	3.93	.527	สูง
ด้านการเรียนรู้	3.93	.524	สูง
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3.94	.514	สูง
ความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชนรวมทุกด้าน	3.96	.472	สูง

จากตารางที่ 2 ผลการวิจัยระดับความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชน พบว่า ความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชนอยู่ในระดับสูง โดยมีค่า (\bar{X}) เท่ากับ 3.96 และค่า S.D. เท่ากับ .472 โดยด้านจิตใจและสังคมอยู่ในลำดับสูงสุด โดยมีค่า (\bar{X}) เท่ากับ 4.01 และค่า S.D. เท่ากับ .507 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ในลำดับที่สอง โดยมีค่า (\bar{X}) เท่ากับ 3.94 และค่า S.D. เท่ากับ .514 ด้านเศรษฐกิจ อยู่ในลำดับที่สาม โดยมีค่า (\bar{X}) เท่ากับ 3.93 และค่า S.D. เท่ากับ .527 และด้านการเรียนรู้ อยู่ในลำดับสุดท้าย โดยมีค่า (\bar{X}) เท่ากับ 3.93 และค่า S.D. เท่ากับ .524 เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน

3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชน

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชน

Model	Sum of squares	Df	Mean square	F	p-value
Regression	59.174	1	59.174	795.655	.000
Residual	29.337	395	0.74		
Total	88.551	396			

*มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชนส่งผลต่อความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชน ผลการทดสอบสมมติฐาน ปรากฏว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมา

พัฒนาชุมชนส่งผลต่อความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .050

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชน

จากผลการวิจัยพบว่าระดับปัจจัยที่ส่งต่อความสำเร็จ อยู่ในระดับสูง ซึ่งจะขออภิปรายผลเป็นรายด้าน ดังนี้

ด้านความพอประมาณ ประชาชนในตำบลบุตี อำเภอมือง จังหวัดยะลา มีการดำรงชีวิตโดยการยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีการยึดหลักทางสายกลางและรู้จักพอประมาณ โดยมีการลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นและไม่ก่อหนี้เกินกำลัง โดยครั้งนี้ประชาชนส่วนใหญ่มีการดำรงชีวิตโดยการพึ่งตนเองเป็นหลัก เช่น การปลูกพืชผักสวนครัว เลี้ยงปลา ไก่ ไข่บริโภคในครัวเรือน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพร ภูไพบูลย์ (2558) ศึกษาหัวข้อเรื่อง การจัดการชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านโพธิ์ศรี อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ผลวิจัยพบว่า การจัดการชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านโพธิ์ศรี อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรีวิถีการดำเนินชีวิตของผู้คนชุมชนบ้านโพธิ์ศรีหมู่ที่ 3 และหมู่ที่ 12 อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มีความเป็นอยู่แบบเรียบง่าย บ้านเรือนมีความสะอาดเรียบร้อย ส่งเสริมให้ ทุกครัวเรือนปลูกผักกิมรั้วเป็นแนวกันที่สวยงาม และยังเก็บกินพืชผักจากรั้วได้ ชาวบ้านมีความรัก ความสามัคคีเสียสละซึ่งกันและกัน รับประทานอาหารที่เห็นของผู้อื่น

ด้านความมีเหตุผล ประชาชนในตำบลบุตี อำเภอมือง จังหวัดยะลา มีการคิดและทบทวนอย่างรอบคอบก่อนลงมือกระทำการต่างๆเสมอ โดยมีการใช้จ่ายเงินอย่างมีเหตุผล คุ่มค่าและมีความจำเป็น มีการใช้เหตุผลในการพิจารณาและแก้ไขปัญหาด้วยความรอบคอบ โดยมีการดำเนินชีวิตและปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนาด้วยความเมตตา เอื้ออาทร และช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพร ภูไพบูลย์ (2558) ศึกษาหัวข้อเรื่อง การจัดการชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านโพธิ์ศรี อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ผลวิจัยพบว่า ชุมชนบ้านโพธิ์ศรีมีความสามัคคีช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ชาวบ้านพร้อม ที่จะเป็นผู้ตามเสมอ ร่วมคิดร่วมประชุมกิจกรรมของชุมชน ชาวบ้านมีความยินดีที่จะให้ผู้นำชุมชน มาจากภายนอกชุมชนเห็นว่าผู้นำที่มาจากภายนอกชุมชนนั้นมีแนวคิดที่แตกต่างในการพัฒนาที่ สามารถต่อยอดให้ชุมชนดำเนินงานได้อย่างถูกต้อง

ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ประชาชนในตำบลบุตี อำเภอมือง จังหวัดยะลา มีการใช้หลักประชาธิปไตยในการอยู่ร่วมกัน โดยมีความประนีประนอมยืดหยุ่นให้กับคนในครอบครัวและคนในชุมชน โดยมีความสามารถในการพึ่งตนเอง โดยการใช้จ่ายของประชาชนส่วนมากใช้ 3 ส่วน ออม 1 ส่วน โดยออมเงินเพื่อเป็นทุนสำรองยามฉุกเฉินและเป็นหลักประกันในอนาคต โดยมีเงินประกันชีวิต และมีความ

ตั้งใจว่าจะส่งชำระหนี้ได้ดีทุกปี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชุตตา ชูศรีवास (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานหมู่บ้าน เศรษฐกิจพอเพียง บ้านหัวอ่าว ตำบลบางช้าง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ผลวิจัยพบว่า ชุมชนบ้านหัวอ่าววิธีการดำเนินชีวิตที่สืบทอดมาตั้งแต่สมัยรุ่นบรรพบุรุษชาวบ้านยังคงดำรงวิถีชีวิตสืบทอดประเพณี วัฒนธรรม ให้อยู่คู่กับลูกหลานรุ่นต่อรุ่น

ด้านเงื่อนไขความรู้ ประชาชนในตำบลลุมพินี อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ได้มีการนำความรู้ในเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต โดยมีการนำความรู้มาเชื่อมโยงกันเพื่อประกอบการวางแผน ในการดำเนินชีวิต มีการนำมาปรับปรุงตนเองและนำมาใช้ในการปฏิบัติงานและดำเนินชีวิต มีการนำความรู้มาวางแผนเพื่อการดำเนินชีวิตในอนาคต เพื่อพัฒนาความรู้มาต่อยอดกิจการงาน ด้วยความระมัดระวังในการใช้ประโยชน์จากสิ่งของสาธารณะ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีประภา ศรีสำราญ (2558) ศึกษาหัวข้อเรื่อง การพัฒนาชุมชนต้นแบบตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง :กรณีศึกษาหมู่บ้าน เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบหมู่บ้านกลาง ตำบลกลาง อำเภอมือเืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ผลวิจัยพบว่า ชุมชนมีการผลักดันให้ชาวบ้านเกิดความรู้พัฒนาทักษะและประสบการณ์ด้าน ต่าง ๆ จึงได้ส่งเสริมให้ชาวบ้านไปศึกษาดูงานบ้านจำรุง จังหวัดระยอง ศึกษาการบริหารจัดการ ชุมชน กระบวนการจัดการเรียนรู้ กระบวนการแบ่งปันปันส่วน และยังได้ไปดูงานการทำโฮมสเตย์ที่ 82 อัมพวา จังหวัดสมุทรสาคร อีกทั้ง หัวหน้ากลุ่มอาชีพได้ไปอบรมการจักสานหวาย-ไม้ไผ่จาก ภายนอกชุมชน

ด้านเงื่อนไขคุณธรรม ประชาชนในตำบลลุมพินี อำเภอเมือง จังหวัดยะลา มีการยึดหลักความซื่อสัตย์สุจริตในการดำเนินชีวิตโดยมีความรู้สึกละอายเมื่อกระทำความผิดและใช้ชีวิตอย่างพอเพียงมีความสอดคล้องกับคำสอนของศาสนาในการดำเนินชีวิตตามหลักคุณธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพร ภูไพบูลย์ (2558) ศึกษาหัวข้อเรื่อง การจัดการชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านโพธิ์ศรี อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ผลวิจัยพบว่า ชุมชนบ้านโพธิ์ศรีมีการส่งเสริมให้ชาวบ้านในชุมชนถือปฏิบัติตามหลักเยาวชน คนดีศรีสุพรรณ มุ่งเน้นให้ทุกคนประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม รักษาความเป็นประชาธิปไตย พึ่งพาตนเองและหาเลี้ยงครอบครัวอย่างสุจริต ส่งเสริมให้ชาวบ้าน ห่างไกลจากยาเสพติด

2. ความสำเร็จในการการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชน

จากผลการวิจัยพบว่าระดับปัจจัยส่งต่อความสำเร็จฯ อยู่ในระดับสูง ซึ่งจะขออภิปรายผลเป็นรายด้าน ดังนี้

ด้านจิตใจและสังคม ประชาชนในตำบลลุมพินี อำเภอเมือง จังหวัดยะลา มีการยึดหลักคุณธรรมในการใช้ชีวิต รู้จักการพึ่งพาตนเองโดยมีความคิดว่าการขยันอดทน อดออม จะนำไปสู่การกินดีอยู่ดีของตนเองและคนในครอบครัว มีการยึดหลักคุณธรรมในการใช้ชีวิต และมีการเข้าร่วมในกระบวนการปรึกษาและทบทวนร่วมกันอย่างรอบคอบก่อนลงมือกระทำกิจการต่าง ๆ ของชุมชนเสมอ มีการใช้หลักความมีเหตุผลในการพิจารณาและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนด้วยความรอบคอบ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิสรา ใจซื่อ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็น

หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงให้มีความก้าวหน้าควรต้องมีความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ และหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

ด้านเศรษฐกิจ ประชาชนในตำบลบุดี อำเภอเมือง จังหวัดยะลา มีการประกอบอาชีพด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและไม่ยุ่งเกี่ยวกับสิ่งที่มีผิดกฎหมาย โดยมีการใช้จ่ายที่เหมาะสมกับรายรับ มีการแบ่งเงินส่วนหนึ่งจากรายได้เพื่อเป็นเงินออมไว้ใช้จ่ายยามจำเป็นหรือฉุกเฉิน และหน่วยงานราชการในพื้นที่มีการส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็งมั่นคงและยั่งยืน ทำให้สามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่มาพัฒนาชุมชนอย่างคุ้มค่าประหยัดแต่ได้คุณภาพซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิชุดตา ชูศรีवास (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานหมู่บ้าน เศรษฐกิจพอเพียง บ้านหัวอ่าว ตำบลบางช้าง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม พบว่า การพัฒนาเศรษฐกิจ ฐานรากให้เข้มแข็ง เช่น ส่งเสริมการรวมกลุ่มอาชีพที่สอดคล้องกับศักยภาพ ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมท้องถิ่น ส่งเสริมการทำเกษตรแบบยั่งยืน

ด้านการเรียนรู้ ประชาชนในตำบลบุดี อำเภอเมือง จังหวัดยะลา มีการบริหารจัดการชุมชนโดยให้คนในชุมชนมีการดำรงชีวิตด้วยปัจจัยสี่ให้พอดีพอเหมาะ โดยมีหน่วยงานราชการในพื้นที่ได้ส่งเสริมด้านการเกษตรอินทรีย์ให้แก่คนชุมชนโดยยึดตามหลักความพอประมาณ มีการส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการพัฒนาและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอันดีงามและควรค่าแก่การรักษาของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับคู่มือ ศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง ของกลุ่มงานส่งเสริมการเรียนรู้ชุมชน สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน (2562) ที่อธิบายว่า ศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นศูนย์กลาง รวบรวมข้อมูลข่าวสารความรู้ของชุมชนที่จะนำไปสู่การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้สำหรับประชาชนในชุมชน

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประชาชนในตำบลบุดี อำเภอเมือง จังหวัดยะลา หน่วยงานราชการในพื้นที่มีการส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสุขภาพที่ดีของคนในชุมชน โดยมีการพัฒนาและส่งเสริมให้คนในชุมชนใช้ปุ๋ยชีวภาพและน้ำหมักชีวภาพในการเกษตรเพื่อลดมลพิษที่เกิดจากดินน้ำที่เสื่อมโทรมเพราะเกิดจากการใช้สารเคมีมากเกินไป และหน่วยงานราชการในพื้นที่ได้มีการส่งเสริมในเรื่องการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนอย่างเหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น โดยมีการส่งเสริมให้มีการพัฒนาและสร้างผลผลิตด้านต่าง ๆ จากทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนเพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่ม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีประภา ศรีสำราญ (2558) ศึกษาหัวข้อเรื่อง การพัฒนาชุมชนต้นแบบตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง :กรณีศึกษาหมู่บ้าน เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบหมู่บ้านกลาง ตำบลกาหลง อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ผลวิจัยพบว่า หมู่บ้านมีกิจกรรมส่งเสริมดูแลรักษา สิ่งแวดล้อม แหล่งน้ำของตนเองและแหล่งน้ำส่วนร่วม มีการจัดตั้งกลุ่มเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บริหารจัดการขยะโดยเริ่มจากการคัดแยกขยะ เพื่อนำเอาขยะหลาย ๆ อย่างสามารถนำกลับมาใช้ใหม่

3 การทดสอบการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชน

จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชน ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านเงื่อนไขความรู้ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม ส่งผลต่อความสำเร็จในการการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชน ด้านจิตใจ และสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเรียนรู้ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งสามารถอธิบายผลได้ว่า การที่ประชาชนดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงโดยยึดหลักการพื้นฐาน คือ สามห่วงสองเงื่อนไข ทำให้ประชาชนรู้จักความพอประมาณในทุกอย่าง รู้จักความพอดีไม่มากหรือน้อยจนเกินไป มีเหตุผลในการตัดสินใจเกี่ยวกับความพอเพียงว่าจะต้องเป็นไปอย่างไรมีเหตุผลโดยมีการพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องอย่างรอบคอบ มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเองในการเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล มีความรอบรู้เกี่ยวกับ วิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นตอนปฏิบัติ มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ซึ่งเมื่อประชาชนมีการดำรงตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามหลักสามห่วงสองเงื่อนไขส่งผลให้ตัวของประชาชนมีการพัฒนาไปในทางที่ดีและส่งผลไปถึงชุมชนที่อยู่อาศัยด้วยโดยทำให้ชุมชนพัฒนา ดังนี้ ประชาชนมีจิตใจเข้มแข็ง มีจิตสำนึกที่ดี เอื้ออาทร เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว มีความสามัคคีและความร่วมมือ มีการสร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัวและชุมชน ไม่ใช่จ่ายเกินตัว ไม่ลงทุนเกินขนาด คิด และวางแผนอย่างรอบคอบ มีภูมิคุ้มกันไม่เสี่ยงเกินไป มีการลดรายจ่ายสร้างรายได้ มีการพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้าน มีการฟื้นฟูทรัพยากรเพื่อให้เกิดความยั่งยืน และมีการจัดตั้งวิสาหกิจในชุมชน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ควรวางด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจการสนับสนุนทรัพยากรจิตสำนึกความรู้สึกรั้งถึงความพอเพียงในการดำเนินชีวิตสร้างภูมิคุ้มกันการค้นหาค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาการวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาและประชาชนมีส่วนร่วมเข้าร่วมประชุมกับเจ้าหน้าที่รัฐเกี่ยวกับปัญหาเพื่อมารับผิดชอบต่อสังคมให้สอดคล้องเป็นเนื้อเดียวกันหรือเข้าไปอยู่ในยุทธศาสตร์ของการพัฒนาชุมชนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. ควรให้ความสำคัญด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นฐานการผลิตภาคการเกษตรให้เข้มแข็งและสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืนโดยการเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพการผลิตภาคการเกษตร บนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่นและความรู้สร้างสรรค์

3. ควรสร้างความมั่นคงในอาชีพและรายได้ให้แก่ชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขณะเดียวกัน ให้ความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงด้านอาหารและพลังงานชีวภาพทั้งในระดับครัวเรือน และชุมชน เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้ภาคการเกษตรสามารถพึ่งพาตนเองได้และเผชิญกับปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ได้อย่างมั่นคง

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาในครั้งนี้เป็นการสอบถามความคิดเห็นของประชาชนในตำบลบุดี อำเภอเมือง จังหวัดยะลาเท่านั้น ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปหากต้องการให้เกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้นควรสอบถามในเขตจังหวัดอื่น ๆ ด้วย
2. ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบกับพื้นที่อื่นที่มีกลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยส่วนบุคคลคล้ายคลึงกัน เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นข้อมูลพื้นฐานให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
3. การเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ เช่น การทำแผนวิจัยและทำการลงพื้นที่ในการจัดเก็บข้อมูลอย่างละเอียด
4. นำเสนอแนวทางที่ต้องการจะพัฒนางานวิจัยในประเด็นปัญหาต่าง ๆ ให้ดียิ่งขึ้น หรือพัฒนาองค์ความรู้ในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงที่มีคุณค่าต่อการใช้ชีวิตประจำวันอย่างมีประสิทธิภาพ
5. ควรศึกษาเชิงสัมภาษณ์ให้ชัดเจน เพื่อประสิทธิภาพของงานวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- กรมการพัฒนาชุมชน, สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน. (2562). การพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างความสุขให้ชุมชน. สืบค้นจาก <https://shorturl.asia/lphCO>
- กรมการพัฒนาชุมชน. (2551). แนวทางส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนสำหรับเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : บางกอกบล็อก.
- คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง, สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนากิจการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2542). การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. ม.ป.ท.
- โครงการเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่. (2555). แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 ท่วง 2 เงื่อนไข. สืบค้นจาก <https://shorturl.asia/79vNQ>
- นิสร ใจชื่อ. (2559). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง. สืบค้นจาก <http://libdoc.dpu.ac.th/research/153526.pdf>
- วิชุดตา ชูศรีवास. (2559). การดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง บ้านหัวอ่าว ตำบลบางช้าง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม. สืบค้นจาก http://research.rpu.ac.th/wpcontent/uploads/2017/08/Visutta-Chusriwart_2559.pdf
- ศรีประภา ศรีสำราญ. (2558). การพัฒนาชุมชนต้นแบบตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง :กรณีศึกษาหมู่บ้าน เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบหมู่บ้านกลาง ตำบลกาหลง อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัด

สมุทรสาคร (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
ฉบับที่ 13. สืบค้นจาก <https://shorturl.asia/A5gSd>
สุภาพร ภูไพบูลย์. (2558). การจัดการชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านโพธิ์ศรี อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร,
กรุงเทพฯ.